

Tukihakemus Meriarkeologisen Instituutin toiminnan käynnistämiseksi

Suomen meriarkeologinen seura (MAS) on poikkeuksellisen aktiivinen Tieteellisten Seurain Valtuuskunnan (TSV) jäsenseura ja Suomen ainoa UNESCO:n akreditoima tieteellinen seura. MAS on koko 2020-luvun vastannut valtaosasta Suomessa vuosittain tehtävästä meriarkeologisesta kenttätutkimuksesta. Seura isännöi meriarkeologian arvostetuinta maailmankonferenssia Helsingissä 2022 (IKUWA7). Kesällä 2024 seura avasi ensimmäisen oman näyttelyn Nötössä, johon mm. ministeri Adlerkreutz kävi tutustumassa. Meriarkeologiseen seuraan kuuluu noin 200 henkilöjäsentä ja useita yhteisöjäseniä. MAS on yleishyödyllinen yhdistys. Seuralla ei tähän mennessä ole ollut palkattua henkilöstöä. MAS tavoittelee nyt päätoimisen toiminnanjohtajan rekrytointia toiminnan nostamiseksi kansainväliselle tasolle Meriarkeologisen Instituutin muodossa.

Meriarkeologisen seuran perustamisesta tulee ensi syksynä kuluneeksi 30 vuotta, mutta seuran toiminnan juuret ulottuvat jo 60-luvun alkuun. Meriarkeologia on Suomessa aina nojannut vahvasti vapaaehtoisten sukeltajien talkootyöhön kenttätöiden toimintaympäristön haastavuuden takia. 2010-luvun loppupuolelta alkaen MAS:n rooli niin alan kenttätöiden kuin tapahtumienkin järjestäjänä on korostunut entisestään ja seuran tekemä perustutkimus ([Baltic Sea 3D Wrecksite Ontology](#)) on saavuttanut myös kansainvälistä huomiota mm. UNESCO:ssa. Vuosien 2025-2027 toimintaa ja sidosryhmien tarpeita kartoitettaessa, seuramme hallitukselle kävi ilmeiseksi, että odotuksiin vastaaminen olisi lähes mahdotonta ilman täysipäiväistä toiminnanjohtajaa ja ainakin puoliammattimaisesti toimivaa organisaatiota eli Meriarkeologista Instituuttia.

Meriarkeologisella Instituutilla tarkoitetaan tässä yhteydessä kevyttä organisaatiota, jonka kaikki tukifunktiot hankittaisiin palveluina ja jonka olemassaolon tarkoitus olisi koordinoida MAS:n vapaaehtoisresursseja eri hankkeiden (Hylkyakvaario) tai tutkimusprojektien (Field School) sekä viranomaisten (Museovirasto) avustustehtävien välillä. Lisäksi instituutin tehtäviin kuuluisi organisoida kenttätötoimintaa käytännön tasolla. Instituutin toiminnanjohtajan tehtäviin kuuluisi em. tehtävien ohella myös Meriarkeologisen Instituutin uusien rahoituskumppanien rekrytointi sekä Hylkyakvaarion julkisuuskuvan rakentaminen niin tiedemaailmassa kuin suurta yleisöä tavoittavissa populaareissa ja sosiaalisissa medioissa.

Meriarkeologinen seura on jo osoittanut kyvykkyytensä kaikissa näissä tehtävissä, mutta toiminnan jatkuvuus ja erityisesti sen edelleen kehittäminen kansainväliselle tasolle vaatii jo niin paljon aikaa, ettei tehtävien hoitaminen sivutoimena tai harrastuspohjalta ole mahdollista. Olemme keränneet alle esimerkkejä kaikkein vaativimmista toimintamuodoista, joista olemme jo vähintään alustavasti sopineet sidosryhmiemme kanssa. Niiden rinnalla on paljon muuta toimintaa, kuten vuotuiset tutkimusmatkamme ja perustutkimuksen (Itämeren hylkyjen 3D-ontologia) edistäminen, jotka jatkuvat vapaaehtoisvoimin kuten ennenkin.

www.mas.fi | mas@mas.fi | [Signal-ryhmä](#)

www.facebook.com/meriarkeologia

<https://www.linkedin.com/company/maritime-archaeological-society-of-finland/>

Suomen meriarkeologinen seura

Esimerkkejä vuosien 2025-2027 tulevasta toiminnasta:

1) Meriarkeologisen Instituutin Hylkyakvaarion perustamiskonsortion kerääminen

Meriarkeologinen seura on lobannut Vrouw Marian hylkyakvaarion ympärille keskittyvää "Itämeren Heureka"-tyylistä toimintakeskusta jo 90-luvulta saakka. Nyt Helsingin Kaupunki on nyt kaavoittanut tarkoitusta varten "museotontin" Hernesaaren uudessa [asemakaavaehdotuksessa](#). Kaupungin tavoitteena on saada paraatipaikalle Hernesaaren kärkeen "vetovoimainen kulttuurirakennus, joka toisi toiminnallaan lisäarvoa Helsingille ja jolla olisi kansainvälistä merkittävyyttä". Kaupungin

alustavien selvitysten mukaan ehdottamamme hylkyakvaario ja merellinen toimintakeskus on kaupunkitaloudellisesta näkökulmasta uskottavin ehdotus tähän mennessä.

Kaava on vasta ensimmäinen askel ja tontin käytöstä seurannee ideakilpailu, jollemme onnistu vakuuttamaan päättäjiä ja sidosryhmiä hylkyakvaarion ylivoimaisuudesta. Tätä varten meillä pitäisi olla aktiivinen perustajakonsortion (säätio/yhtiö/tms) rekrytointi

käynnissä, kun asia tulee julkiseksi keväällä 2025. Konsortion

kerääminen ja hylkyakvaarioidean lobbaaminen niin hallintoon kuin poliittisille tahoille olisi instituutin toiminnanjohtajan keskeisiä tehtäviä.

2) Kenttätyökoulutus- ja tutkimusleirin (field school) järjestäminen East Carolina Universityn (ECU) ja Helsingin Yliopiston (HY) sekä Turun Yliopiston (UTU) meriarkeologian opiskelijoille 1.-21.9.2025.

ECU on maisteriopiskelijoiden määrällä mitattuna maailman kolmanneksi suurin "meriarkeologiayliopisto", joka on nyt sitoutunut järjestämään vuoden 2025-27 kenttätyökoulutus- ja tutkimusleirinsä Porkkalassa, yhdessä HY:n meriarkeologian oppituolin kanssa. MAS huolehtii leirin järjestelyistä niin ECU:n kuin HY&UTU osalta ja fasilitoi myös itse kenttätyökoulutusta ja vedeanalaisia koekaivauksia. Lisäksi seuran meriarkeologit opettavat kehittämiään kenttätyömenetelmiä niin vedenalaisen fotogrammetrian kuin ajoitusnäytteiden ottamisen osalta.

MAS:n tavoitteena on saada ECU sitoutumaan monivuotiseen tutkimus- ja koulutusyhteistyöhön Suomessa. Toisena tavoitteena on monistaa field school -palvelu myös muita meriarkeologiayliopistoja palvelevaksi, jotta saisimme ulkomaisia investointeja hiljalleen tuhoutuvan vedenalaisen kulttuuriperintömme tutkimiseen ja turvaamiseen jälkipolville. Instituutin toiminnanjohtajan tehtävänä olisi koordinoida field schoolin järjestämistä ja tuotteistaa sitä koulutusviennin ja tutkimustuonnin näkökulmista.

www.mas.fi | mas@mas.fi | [Signal-ryhmä](#)

www.facebook.com/meriarkeologia

<https://www.linkedin.com/company/maritime-archaeological-society-of-finland/>

Al:n avulla toteutettuja visioita Hylkyakvaariosta

Maritime Archaeology Institute

Maritime Archaeology Field School 2025 in Porkkala, Finland

This web page is the working repository of the Maritime Archaeology Field School 2025 in Porkkala, Finland. The Field School is facilitated by the Maritime Archaeological Society of Finland (MAS-FI) for the Universities of East Carolina (ECU) and Helsinki (UH) (also in close co-operation with the Finnish Heritage Agency (FHA). The Field School will take place between the 1st and 21st of September 2025. Its base-camp is in the "Porkkalan Lauluesku" i.e. **Camp Porkkala** and the official language is English. When we are out to the sea, MAS Regatta 2025 will be our home-base for the day.

The Field School will teach and research the holistic **maritime archaeological landscape** of Porkkala (potential from underwater, ashore and on land). Primary research questions include: previously unsearched shipwrecks, as well as the potential (geo)ecology of the Porkkala port and village during late iron age and medieval times. The existing archaeological inventory of the area is mostly superficial. Hence the maritime archaeological assessment and interpretation of previously identified sites is in an important role too. Weekend visits to Estonia, Sweden and other significant maritime cultural/historical sites are included in the program. All field work is done on actual sites "learning by doing" under the supervision of ECU and UH academics.

Contact person for all external inquiries is Markku Luoto, contact details below.

Loren Harris Professor 661-411-232 (228 196) lharris@ecu.edu	David Stewart Associate Professor 661-411-232 (228 1724) dswst@ecu.edu	Eric Oskilly Assistant Professor 661-411-232 (228 3051) oskilly@ecu.edu	David Olesko Maritime Archaeologist 661-438-461 (328 933) olesko@ecu.edu	Markku Luoto Chairman of MAS 661-438-461 (328 933) luoto@mas.fi

Instituutin
Field School
kotisivu

Suomen meriarkeologinen seura

3) Meriarkeologinen näyttely Suomenlinnassa

Näyttelytiimi
Nötön näyttelyn
avajaisissa

MAS aloitti oman [näyttelytoimintansa](#) kesällä 2024 Nötön vanhan koulun galleriassa. Vaikka kyseessä oli eräänlainen kenraaliharjoitus Suomenlinnan Merisalissa kesällä 2025 pidettävää näyttelyä varten, tutustuivat monet Saaristomerellä kesälomaansa viettäneet kansalaiset näyttelyyn, joka sai paljon positiivista palautetta. Myös ministeri Adlercreutz seurueineen oli tutustunut näyttelyyn ja jättänyt kannustavan merkintänsä vieraskirjaan.

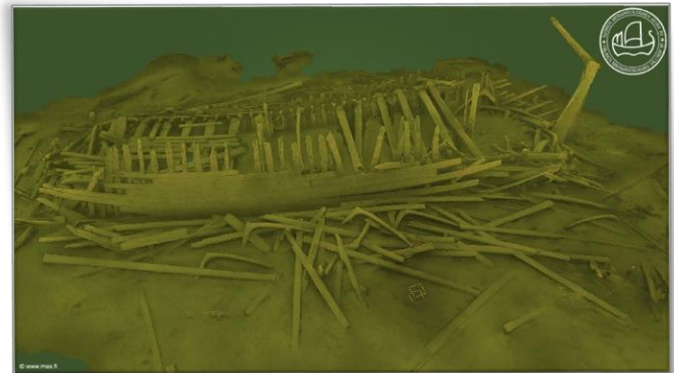
Kesän 2025 näyttely Suomen suosituimmassa turistikohdeessa vaatii kuitenkin jo huomattavasti suurempaa panostusta ja valmistautumista. MAS:n tarkoituksena on rekrytoida ainakin yksi seuran vapaaehtoinen sukeltaja paikan päälle kertomaan omakohtaisia kokemuksia kenttätyöleireiltä ja tutkimusmatkoilta jokaisena näyttelyn aukiolopäivänä. Tämä

on todellinen haaste seuran vapaaehtoisille ja näyttelytoiminnan koordinoinnille, sillä näyttelyyn kuuluvan imersiivisen virtuaalitekniikan (VR&AR) opastaminen ei ole helppoa alan ammattilaisillekaan. Instituutin toiminnanjohtajan tehtävänä olisi koordinoida näyttelyn järjestämistä niin seuran vapaaehtoisten kuin sidosryhmien kanssa.

4) Sydänkeskiaikaisen, mahdollisesti Suomen vanhimpiin kuuluvan vedenalaisen kulttuuriperintö-kohteen eli Lilla Jussarön hyllyn koekaivaukset

MAS on viime kesänä Lilla Jussarön hylkyä 3D-mallintessaan huomannut, että aivan sen vieressä on vanhempien, keskiaikaisten hylkyjen jäännöksiä pohjamudan sisällä. Alustavan radiohiiliajoituksen perusteella kyseessä on mahdollisesti eräät vanhimmista Suomesta löydettyistä hylkyistä. MAS ja meriarkeologi David Cleasby keräävät hylkyjen koekaivauksiin rahoitusta useilta eri tahoilta ja on hyvin todennäköistä, että kaivaukset toteutuvat tavalla tai toisella avovesikaudella 2025, koska ainakin yksi filantrooppi on sitoutunut tutkimuksen materiaali-, analysointi- ja konservointikustannusten kattamiseen.

Tutkimusleirin suunnittelu ja erilaisten tutkimuslupien hakeminen sekä tutkimusten raportointi ovat niin ikään toiminnanjohtajan vastuulla.

5) UNESCO -projekti Itämeren hylkyjen ontologiatutkimuksen kansainvälistämiseksi

Tutustuttuaan "Itämeren hylkyjen 3D-ontologia" -tutkimushankkeeseemme, UNESCO:n vedenalaisen kulttuuriperinnön yleissopimuksen NGO eli kansalaisjärjestöryhmän hallitus päätti ehdottaa tutkimushankettamme vuodesta 2025 alkaen osaksi em. yleissopimuksen NGO-projekteja. MAS:lla olisi keskeinen rooli kouluttamassa kehittämäämme toimintamallia Itämeren maiden muille vastaaville järjestöille ja viranomaisille. Näin ollen tutkimushankkeen kansainvälistäminen olisi toiminnanjohtajan vastuulla.

www.mas.fi | mas@mas.fi | [Signal-ryhmä](#)

www.facebook.com/meriarkeologia

<https://www.linkedin.com/company/maritime-archaeological-society-of-finland/>

Suomen meriarkeologinen seura

Tavoitteenamme on kerätä Meriarkeologisen Instituutin tueksi riittävästi yksityisen, julkisen ja kolmannen sektorin toimijoita niin, ettei Instituutin toiminta pitkällä tähtäimellä olisi vain vapaaehtoisten oman ja kertaluontoisten rahoittajien varassa. Nyt alkuvaiheessa, erityisesti yllättävän nopeasti kasvaneen kansainvälisen toiminnan takia, haemme ”katalyyttirahoitusta” toiminnanjohtajan palkkaamiseksi.

Instituutin tavoitteena on jatkossa tarjota akateemisille tutkijoille valmis organisaatio eli ”tutkimuslaitos” ja projektiainainen työsuhde – jonain päivänä ehkä pidempiäkin työsuhteita, jos instituutti kasvaisi eräänlaiseksi kulttuurintutkimuksen ”Heurekaksi” ja ”VTT:ksi”.

”Meriarkeologian Heureka” eli ”Hylkyakvaario” on instituuttiajatuksen pitkän tähtäimen visio, jota seuramme on lobannut jo 90-luvulta saakka. Helsingin kaavapäätöksen myötä Suomessa olisi nyt ainutlaatuinen mahdollisuus nostaa täydessä lastissa oleva historiallisen kauppalaivan hylky akvaarioon, jossa hylkyä ja ennen kaikkea sen lastia tutkittaisiin päivittäin yleisöä osallistaen. Hylkyakvaario olisi kansainvälisesti kiinnostava ympärivuotinen vierailukohde niin koululaisryhmille kuin elämys- ja kulttuurimatkailejoillekin.

Toiminnanjohtajan valinta suoritettaisiin avoimella haulla ja valinnan tekisi MAS:n hallitus, ellei toimen rahoittaja(t) muuta määrää. Optimaalisessa tapauksessa toimi täytettäisiin kolmeksi vuodeksi kerrallaan, mutta lyhyempiäaikaisen rahoituksen ollessa kyseessä, työsuhteen pitoa säädetäisiin vastaavasti.

Tulen mielelläni paikanpäälle keskustelemaan lisää yhteistyömahdollisuuksista.

Suomen meriarkeologisen seuran puolesta,

Markku Luoto, puheenjohtaja.

Email: puheenjohtaja@mas.fi

Puhelin: 040 844 9511

Liitteet:

- Toimintakertomus 2023
- Tilinpäätös 2023
- Toiminnantarkastajien lausunto 2023.

www.mas.fi | mas@mas.fi | [Signal-ryhmä](#)

www.facebook.com/meriarkeologia

<https://www.linkedin.com/company/maritime-archaeological-society-of-finland/>

